

SVERIGE

Instruction och vnderättelse, vthi dee
ährender som Hennes Kongl. May.tt
allernådigst hafwer vppålagdt, befallat
och tilbetrodtt landzhöffdingen
vthöfwer Östergöthlandh, ädel och
wälborne her Jacob Sk

[1646]

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

INSTRUCTION

Och Underrättelse/ Vthi dee ährrender sem

Hennes Kongl. May.

Allernådigiſt hafwer vppålagdt / Befallat och
tilbetrodte Landzhöfſdingen och höfſtver Öſter-
göthlandh / Adol och Wälborne **Her**

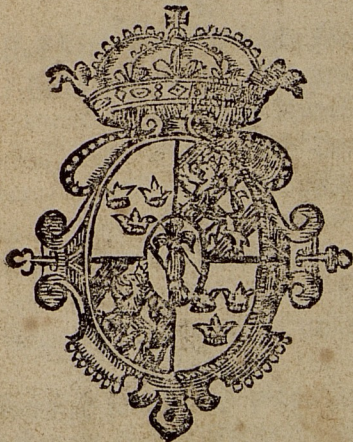
Jacob Skotte Friherre til Du-

deroff / Herre til Edeby och Stenſhollm /

Riddare / At vthi ſitt Kall fliteligen

påachta och förrätta.

1645. 10. Dec.

Tryckt i Lijnsöping hoos Christopher Gänzer /

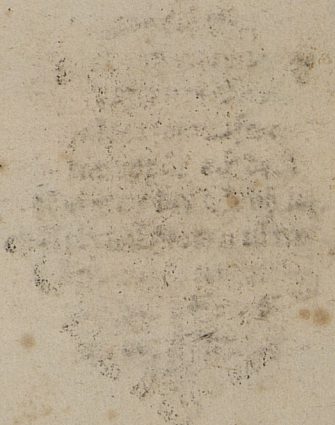
ANNO M. DC. XLVI.

Kgl. förordn.

1. saml.

[4 ark]

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a signature.

I.

Hennes Kongl. May: ^{tt}

förtroor Landshöfdingen Her Jacob Snytte / admi-
nistrationen och Regeringen aff Östergötlandh / och
hans Redelighheet tilbetroor och öfwerantwardar at föres-
lå Landet och Städerne / sampt Hus och Gårdar lig-
giande innan förber: Landh och Låhn. Hwarföre han ock
först och för all ting / skall finnas Hennes May: ^{tt} sampt
Sweriges Chrono / huldh / trogen / råträdigh / sölia och
främia effter sin uestersta mache deres gagn och målfårdh /
skada / fördärff och sakra hindra och affwäria / och i tidh
tillkänna gifwa / alldeles såsom een trogen och redeligh
Tjenare / Officerer och Vnderfäter ägnar och böör / och
han för Gudh / Hennes Kongl. May: ^{tt} och hwar Chr-
ligh Man kan til swars wara.

II.

Sådan skall han effter sitt bästa förståndh och hög-
sta förmåga / hålla alle Kongl. May: ^s Vnderfättere i
förber: Provincie. det ware sigh Andelige och Werldz-
lige / Adle och Dårle / Bårgare och Bønder / vthi plich-
tigh hörsamheet / råträdighheet / tjänstwillighheet och de-
votion emot Hennes Kongl. May: ^{tt} och Sweriges
Chrono / och så mycket hoos honom ståår / styrckia dem til
godo / och vppehålla det helsosamme förtroende / som
Herrar och Vnderfäter bör wara emillan.

III.

Och effter sigh som äftast plåga instinga Speyare
och Förtundskapare ifrå Rijkzens Fiender och illwillians
de / särdeles Konungen i Pahlen och hans anhang / som
somppe båra breff och bud dem emillan / sompe spy deres
A ij Etter

Etter och Förgiffte vth ibland den enfsaldige Allmoze /
vppaggiandes Vnderfäterne til ondh meening och tro om
Swerbeeten och Regementet; Så ock inblåsandes dem
andre hopp och föreröstningar / i så måtto sökiandes
hemligen at vppväckia obeståndh i Rikket / och öpna Riksz
zens Fiender dören här in / til alle redelige Mäns vnder
gång / och sådant vnder åtskillige steen och pratexter :
Hvarföre skall Landzhöfdingen först i gemeen hafwa
där vppå ett flitigt och vakande öga / at så weta / försah
ra och lära känna dem som där medh omgåås / och hradh
de äre Inn- eller Behländske / ther the betrådas / låta
tasta dem an / ransaka strax deres brätt och alle omstån
digheete / och gifwa Hennes Kongl. May: : där om i
tjdh erkänna / så at Landet från sådanne skadelige Mens
nistior må ränsat warda.

IV.

Landh / Städer / Huus och Gårdar / skall han hålla
Hennes Kongl. May: : och Chronan til trogen handh /
och dem ingen / mådhan Hennes May: : leswer öfwer
antwarda / vthan then allena som hafwer Hennes May: :
Breff och Fullmacht där vppå / och där Hennes May: :
något dödeligit widkomme / det Gudh länge och mildeli
gen fördröye / då hålle dem Chronen til trogen handa / eff
ter Rikszens förre beslut / eenfannerligen det som
Åhr 1634. den 29. Julij här i Stockholm aff Rikszens
Ständer beleswat bleff / och på det fallet / stände Landz
höfdingen / så där vthinna som ale annat hradh hans
fall widkomme / de Fäm höge Rikszens Embeters sampt
lige budh och förbudh / hörsamheet och lydno / in til des
samptelige Rikszens Råd och Ständer / sigh om een wis
Succellion föreenat hafwe.

Och

V.

Och på det Landzhöfdingen något specialius må
 wetta/ hwar vthi hans wårdare försärgh och Embete stå
 bör: Då skall han sigh först och främpt vppåminna/
 at han står där i Konungens stadh och ställe/den Konungz-
 lige Staten i Hennes May:z fränwahrh där vppehåller
 och administrerer, och för den skuldh kallas Konungens
 Stådhollare / sådan at han är ock Landzens Hufwudz
 eller Höfding / at han nåst Konungens och Chronones
 och Landzens sampt Vnderfäternes bästa sökia skall.

VI.

Såsom nu Konungen brede widh den Andelige Sta-
 ten, hele Riktzens Werldzlige Stat regerar genom Fäm
 Consilier eller Collegier, såsom äre HoffRätten/ Krigz
 Rådet / Ammiralitetet, Canglijedt och Räckninge
 Cammaren; Alltså bör ock Landzhöfdingen / såsom Ko-
 nungens Vicarius eller högber:te Fäm Collegiers exe-
 cutor, nåst Religionen och Gudz tiensten / förnembli-
 gen hafwa ögat på Fäm Hufwudstucken / Nembligen/
 Justitien, Krigz wäsendet / Sidö Staten, Landz Rege-
 ringen och Råntorne / vthi alt hafwa sin högste respect
 på Hennes May:z; Men vthi synnerheet det som Rå-
 tegånger angår see på HoffRätten; i Krigzhandling på
 Krigz Collegium; i Sidö saker på Ammiralitetet, i
 Politie wäsendet på Canglijedt / och i Råntorne på
 Räckninge Cammaren/ alt på det at sakerne desto ordent-
 ligare drifwas / och icke det ene medh det andre beblan-
 das må.

VII.

Såmycket nu Religionen och den Andelige Sta-
 ten i hans Landzhöfdingedömmē widkommer / skall han
 alltidh och städze hafwa där ett noga öga och vpsicht vppå/
 A iij at

at Gudz ord blifwer i alle Församlingar endröckteligen reent/ oförfallat och flitigt lärdt och predikat; The helige högwärdige Sacramenten wärdeligen administrerade, och at een ijsfrigh Kyrefio disciplin obserweres och hålles öfwer heela hans Landzhöffdinge dömmes/ i synnerheet/ at icke någre willfarande/ Kätterse och S. hilmatiske Lärdomar heemligen eller oppenbarligen vthspidas iblandh Vnderfäterne/ eller någre sådanne Lärare oförmärckt insticka sig/ som sin Förgiffte vthspynen, och andre besmitta/ där aff sådan skildnadt i Religionen, sampt Twedräckt och Vpvoor i Regimentet/ lättes ligen ändstå kunne. Men så skall Landzhöffdingen liewist i ingen mätto göra dem Andelige något ingrep i deres Jurisdiction, eller sig i någon Andeligh administration inmångla/ vthan låta dem där widh som här til oförfränckt förblifwa/ Wijdare än där han något argeligit förnimmer/ at han det gifwer Biskopen och Capitlet tillkänna/ och förmahnar dem til at försabra där medh effter Kyrefio Ordningen/ biudandes dem handen i det som något Werldzlig execution behöfues/ och så lagandes/ at alt må i Gudz Församling ordentligen och wäl tillgåå; Och mådhän icke allenast Kyrefior/ vthan och Skolar och Hospitaler/ til den Andelige Staten höre; Så skall Landzhöffdingen i lijka mätto flitligen där vppå see/ Först/ at Huusen och Byggingarne effter nödtärfften hålles widh macht/ sådan at dee där i tidna/ göra deres kall tillsyllest effter hwars och ens skyldigheet/ och ändteligen/ at hwar och een i rättan tidh fåår sin nödtärffrige deputat, effter som han öfwer detta/ och alt det som Kyrefiosakerne och den Andelige Staten tillkommer/ medh Biskopen och Capitlet kan wijdare communicera.

Justi

VIII.

Justitien i Landet belöngande / skall fuller Landz-
höfödingen här effter icke såsom här til hafwer brukelig
warie / stelff stettia i nägre Dommar medh / hwarken i
Städerne eller å Landet / vthan see der vppå / först å
Landet / at Håradshöfödingarne som icke stelfwe kunne i
Persohn förestå deres kall / måge sättia och förordna gode /
redelige / Laghfarne och bestedelige Mån i deres stadh ;
Sådan at de hålla sine Laga Ting i rättan tids och tisma
om åbret / så at ingen behöfwer sin rätt at nederläggia
eller försumma för rättlösa skuldh ; På samma sätt / skall
han ock gifwa acht på Lagmannen / at han åch minstonne
hwart Fridie åhr håller Lagmans Ting / i Provincierne
at vptaga alla de åbrender som til honom och för hans
Rätt komma måge effter Lagh och Ordinantzien. Och
der han stelff icke stettia kan / at han då owågerligen håller
een godh och bestedeligh Underlagman / som hans Em-
bete medh förnufft och wål föråttar. I lista måtto /
skall han ock tilhålla Fougderne / samt Bårgmestare och
Rådhi i Städerna / at de vthan försummelse vpphålla
sine Rådstugu Dagar / icke läggandes någon nedh för
sin försummelse eller andre orsaker skuldh medh straff /
som Lagh och Ordinantzien säya.

IX.

På alle desse / så Stadz / som Landzdomstolar / skall
Landzhöfödingen så mycket han förmar granneligen acht
hafwa / at rättwissan blifwer hwarjom och enom owålde-
ligen skepad ; Såsom ock / at Doomböckerne och Rättes-
gångs Acterne hålles wål vppe / och antecknas medh flit
aff Håradshöfödingen eller Laglåsaren på Håradh Ting-
gen / aff Lagmannen eller hans Underlagman på Lag-
mans Tingen / och aff Stadzens Secretario eller Sya-
dico

dico på Rådstugurne/wäl förstående/at Landzhöfdingen
fuller icke sielff befattar sig medh något Dömande här
effter hwarken å Ting eller Rådstugur / vthan förmahnar
hvar i sin stadh at gifwa sät på sitt Embete / och där nå-
gon det försummar at han då den medh Lagh förföllier som
svara bör effter Ordinanzien. I synnerheet/ skall här
Ährligen til Michaëlis insfordra Domböckerne aff alle
Stadz; och Landz; Domstolar på hecla det förlupne Åh-
ret; Och alle Härads;höfdingar / Lagmän det Åhret dee
sittia/ Så ock Bärghemestare och Rådhi i Städerna warda
förplichtade / at hålla Tre Exemplar aff alle deres
Domböcker och Rättegångs Acter. aff Härads;höfding-
gen / Lagmannen eller deres Lagläsare och Vnderlag-
man / så ock Stadzens Syndico vnderskreffne. Där
aff skole dee Ährligen til Michaëlis inläggia / Härads;
höfdingarne i Härads;klistan / Lagmannen i Landz;klistan/
och Bärghemestare och Rådhi i Rådstugun / Ett Exem-
plar; Dee andre Tw Exemplaren skole dee tillställa
Landzhöfdingen / där aff han skall det ena sielff behålla i
sitt Canslij / och det andra / skall han sticka HäffRätten
tilhanda.

X.

Hwadh Liffz; saker som å Landet eller i Städerna wid-
kommer / dem skall Landzhöfdingen alle låta strax komma
för sine behörlige Dommare / och när Dommnen är ägån-
gen / stillia de saker äch som han effter Rättegångs Ord-
nanzien må strax retta öfwer ifrån dem som til Häff-
Rättens revision och resolution bestedde äre; Och på
dee Landet medh groswe Blodskulder ey må besmittas /
skall han vthi de Rättegångs Ordinanzier honom tillätne
måhl strax och vthan vpskoff eller vndfängen Dom exe-
quera låta. Alle andre Liffz; saker och groswe misgera-
ningar/

ningar / skall han i liffa mätte taga Dom vppå / och den oförtöfwat til HoffRätten försända / förwäntandes där ifrån resolution, effter hwilken han sigh råtta / och den bräslige anten medh Liffsstraff / Hechtelse / Pennins geböte / belaggia skall. Och så frampt den bräslige eller Misådådaren är i hans händer / skall han sigh aff honom / anten medh Fångsle eller starkte löffter / effter som skelen är til försäkra / stieligen där på seendes / at inge growe misgerningar vndandöllies eller nedtyktas / och hwadh som affdömt eller aff Konungen eller HoffRätten resoluerat warder / och hwadh honom meer i denne Puncheen om Justitien aff HoffRätten anmodat blifwer tilbör ligen exequerat.

XI.

Hwadh militien, och Krigzsalerne i hans Landz höffdingedomme widkommer / all den stundh där äre nu wisse Landz Öfwerster til Häst och Foot satte / som Ryttare och Knechter vth på Landet Commendera, så och Slaghhöffdingar som Fästningarne i anwardning taga / Så hafwer Landzhöffdingen / först / öfwer Krigzfolket inthet at biuda / wijda e än til Lagh / Rätt / stadgar och Landzfreden / hwar vthinnan alle som i Landet bo / äghe höra honom ; Men medh vpbodh / anförande exercitier, Wapnande eller Landzens defension hafwer han sigh inthet at befatta widh straff tilgörandes / medh mindre Hennes May:tt på ett nödfall och widh insfallande Feizde tälles honom specialiter sådant committera, Och skall han i medler tijdh stieligen sij der vppå / at vthskrifningarne richtigt hålles och görs besteedh föredet vthskreffne Fäleket hålles til råda och Chronones tienst / och alle vnderseff i een och annan mätte förekommes. Sådant skall han icke sättia någon Slaghhöffding

B

aff

aff eller til/ eller något biuda öfwer Chronones Slätt och
Fäste (som för Befästning blifwer ordinerat) eller o c
öfwer des besättning / annat än at han ditt skaffar hwa dh
ordnat warder vthur sitt Låhn / eller där något arbetas
skall / at han där i befordrar / hafwer Inspection der vppå
och låter hålla reedo och räkenskap öfwer. Dock skall
han sij granneligen där vppå / det Bärgerskapet och All-
mogen vthur Slätten eller aff Krigzfolcket icke skades
vthi deres Nährung och bärning / eller deres Privile-
gier och Friheetter förhindras och turberas / hållandes
Släzhöfdingen och allt annat Krigzbefehl medh Lagh
och Rätt / den han ock sielff vndergifwen är / til det Lagh
och stadgar är liknätigt och skäl fordrar. Kommer ock
någon Feigde vppå / och Landet så högeligen (det Gudh
förbiude) blefwe trängt / at någon Belägring / Förrest-
ning eller Siendeligt infall wore til befahra (hwar öfwer
han altidh skall bestija sig / at hafwa godh kundskap
vhr Naborskapet / om där någon liknelse til sådant synes)
då skall han bähra särgh före / at Hennes May.^{te} så wäl
som näste Landzhöfdingen och Landz Öfwerster i tijdh
blifwa äthwarnade / at alt blifwer hållet wedder reedo / och
han sielff i medler tijdh / så mycket honom står tilgörande
och hastigheeten kräfwer drifwa där vppå / at Fästningar-
ne blifwa medh Folck och nödtärffter försedde / aff det
Folck för handen är / och det förrådth som finnas kan / och
effter lägenheeten låta sig sielff finna på det Huus och
ställe / som måst behoff görs / rådandes / drifwandes och
lagandes effter sin förmågo / at Slätten och Fästning-
garne blifwa försvarade vnder Hennes May.^{te} och
Sveriges Chrono ; Så skall ock Landzhöfdingen des
förvthan altidh see stigtigt där vppå / at hwadth Facto-
rier. Saltpeterbruuk och annat meex där vnder lyder /
och

och i hans Låhn finnes/ ihlesampt drifwes och fortsätttes/
effter som och han altijdh om hwadh meera i militien
til Landz eller i Fästningarne nödigt synes/ medh Krigs
Rådet skall correspondera.

XII.

Hwadh Siöfolcket / Skeps / och Ammiralitetz
Staten i hans Låhn widkommer / där öfwer låter han
Kistz Ammiralen medh sine Colleger disponera,
dock skall Landzhöfdingen widh Båhmans vchstriffnings
gar see til at Folcket blifwer rätt noterat och vchnembde/
och hålles Chronan til rådha/ och alt vnderstreff där vchins
nan förekommes. Sådant / at dem i tijdh skaffes hwadh
vhr hans Låhn them förordnadt warder / och at så wäl
öfwer Folcket som medlen i hans Cangelij / hålles wisse
och richtige Ruller och Räkningar. Han skall och hiel
pa Siöfolcket fort / när och dñt Hennes May:z eller
Ammiralitetet begerer / och hålla hand öfwer / at sådant
ordentligen och vchan Allmogens öfwerlast tilgåår.
Men öfwer sielswer Siöfolcket / Skeppen och Flättan/
hafwer han inthet wijdare at biuda och disponera, än
som näst tilförende om Krigzfolcket til Landz och Fäst
ningarne förmåltas. Och där något meer som Siö
Staten och Flättan anginge / föreföllo / skall han där öf
wer genom Ammiralitetet, referera til Hennes
May:z och Ordre förwänta.

XIII.

Dedh Fämpte / som Landzhöfdingen hufwudsakes
ligh skall taga i acht / är Landzens Politia och Regering ;
Hñt höre nu först alle Jura Majestatis majora, det är
Kongl. May:z och Chronones Rätt och Högheet / them
Landzhöfdingen skall handhafwa och försvara / medh
Lagh / Rätt / Laga Dom och yttersta macht sine / så at de
B ij hwars

hwarken aff Inländskom eller Utländskom blifwe
hemligen eller yppenbarligen fräncke / minskade / före-
tagne eller försummade i någon måtto / vthan at han
dem effter sitt yttersta förståndh och förmögenheet för-
swarar och förfäctar så mycket medh fogh och rätta ske-
tan / och at han ju gifwer där om i tijdh tillkänna / där sa-
ken anten twifvelachtigh är / eller aff honom icke kan
vthföras. Hwarföre ther något blifwer stridigt i hans
Landzhöffdinge dömme / som synes Chronones Högheet
angå / då skall han i tijdh gifwa Kongl. May:^{ts} ärtvars-
nelse.

XIV.

Och liika såsom Kongl. May:^{ts} will at Landzhöff-
dingen skall Chronones Rätt och Högheet förswara / at
den icke förminskes; Utså wil och Hennes Kongl.
May:^{ts} och befaller det Landzhöffdingen / skall alla Hene-
nes May:^s Bndersättere / vnder honom boende / Högre
och Lägre / Andelige och Verdzlige hålla och handhafwa
medh Sweriges Lagh / Laga stadgar och Ordningar / så
och hwars och eens wälfångne frifheeter och privilegier.
så och Landh och Städer / Edle och Dedle sine rättigheet-
ter oturberade niuta / och sin redelige Nährung / Huus-
håldh / Ridpenkap och gemeene lefwerne fritt anställa /
ohindrat niuta / bruka och öfwa må / effter hwars och ens
wilkor och condition til Fädernes Landzens och sin egen
nytto. Serdeles skall Landzhöffdingen där hafwa ögat
vppå / at Huus och Heemfredh vppehålles / alle Rofwes-
tij och Kapperij förtages och affwaries / Wäldh och
Drätt affskaffes / och dee där medh omgås måge straffas /
och hwar niute det sine medh fredh och roligheet.

XV.

Här hoos skall hans omsärgh besynnerligen stå där
vchi /

vthi/ at alle Lage stadgar/ som anten nu gjorde äre/ eller
 här effter göras kunne / hålles widh macht / och först/ skall
 han fliteligen oblervera, hwadh inträng Hennes May:^s
 eller Hennes May:^s Bndersäthere skeer aff fremman-
 de och Grannar / hwadh trättor som sigh här och där vps-
 spinna och tildraga / och det alle flitigt låta anteckna
 medh alle sine omständigheeter / facti, loci, temporis,
 personarum, och låta witten Lagligen förhöra / tagan-
 des där öfwer dubble bewijs / hwar aff hant het ena medh
 een vthföhrlich relation til Hennes May:^s försticka
 skall. Men det Andra / behålla hoos sigh i slet Cansliffe
 til en ewigh rättelse. Och detta skall han ingalunda för-
 summa / tilhållandes Bndersäthere / at hwadh them
 skeer förnår aff fremmande och Grannar/ de det tjdels-
 gen honom vptäckia och gifwa tillänna / hwadh / eller det
 något hafwer vppå sigh eller ey / så at inthet blifwer för-
 tegat.

XVI.

Så mycket nu honom står til görande/ skall han sielff
 bocha och bättra det inträng Kongl. May:^s Bnders-
 säthere skeer/ och låta sigh vara anlägit/ at hwar blifwer
 widh det sine handhaffdh. Men är det sådant / at då
 aff sigh kan widlyfftigheet förorsaka / då må han alle an-
 teckna medh flit / såsom sagdt är / och förwanta swar
 och resolution ifrån Hofwet / hwar effter han sigh råtta
 skall. Och äre så desse de förnembste Jura publica.

XVII.

Han skall sigh ock winläggia/ at på Landet och i Stä-
 derne hålles godh ordning; Först / at Allmänne Landz
 freden hålles widh macht; Sådant at Landet wäl bygges/
 at Wägar och Broer röyes och vppehålles; At medh
 Myntet richtigte tilgäär / det icke wære Inländske Myne
 B ij

stiales

Skäles aff Landet emot Ordinantzierne eller något fremmande falskt Mynt införes i Rikket Bndersätherne til försång; Tilika mätto / det wicht och måhl icke förs falskes / vthan at Bizmån och Pnyndare / Aln / Kanna / Tunnor och hwardh meera där til hörer / allestädes richtige finnes / rättandes alle effter Lagen och dee Ordningar som där öfwer för detta publicerade äre / eller här effter publiceras kunne.

XVIII.

Och all den skundh Städerna borde wara Rikszens stödh / och alle Rikskedom och annat godt deriveres aff dem in på Landet / där dock dee lickwist äre så öde / oregulerade och ofse / at hoos dem störste Dordning finnes och ett vhrsprung til Landzens ofelheet; Hwarföre skall Landzhöffdingen för all ting winläggia sigh där om / hus ruledes all godh Dordning och Politie i dem må söhras på bahnen / och sådan widh macht hållas / och där vthinnan eenfannerligen effterföllia Stadzlagen / så widt den icke sådan genom nye stadgar eller Privilegier är förändrat / der näst Stadzens eenfölyte Privilegier. så andre Ordinantzier om handel och wandel / och til det yttersta den Memorial som honom här näst i detta äbrendet kan til sänd warda.

XIX.

Eenfannerligen skall han för all ting hafwa effter skreffne Puncter i acht. I. At han besittar sig om i hwar Stad / at där förordnes gode och bestedelige Mån til Bärghestare / Syndicos eller Stadzskrifware / så gode / som dee bäst kunne bekommas / som medh förnuff tighet regera Staden / och besittja sig om des wälständh och förkäffring. II. Sådan skall han tilhålla dem / at de rätteligen förestå Stadzens Råntor och Intompster /
des

det de måge råce upbåras och vchdeelas effter fattat
Ordning Ährligen förmeres och förbättrés / och icke det
som til Allmänne Staden förvndt är / wendes til privat
Persohners nytta. III. Så skall och Landzhöffdingen
medh all stift tilsee / at alle Embetsmän drifwes aff
Landet och in i Städerne och Fläckiarne / så at alle de som
medh Handwårk sigh föda wele / blifwe boofaste Bårgare /
och dem som lystet åå Landet at sitta / at han sigh
föder medh Åkerbruk / Booskap och Fåå / så och Fiskerij /
Wedhugge / Kåhlbrennande och annat Bonde arbehte /
vchi hwilket Landzhöffdingen medh största åhåga skall
fullföllia alle Embetes Skräer / och råckia Embetens
Förmån sin handh emot dem som brycha. IV. Ey skall
han heller mindre winläggia sigh / at alle Handwårker så
och Stadznåbringar måge wara åchskilde / och ingen bruk
te flere Handwårker eller Bårgare nåbring / ån enå
handa ; Och för den skull / skall han medh Bårgmestare
och Rådhs öfwerläggia / huru många Bårgare sigh åth
minstone i hwariehanda Stadh / så medh Kiöpenskap
som Handwårck nåhra kunne och nödtårffteige behöfwes /
och dem skall han tilhålla Bårgmestare och Rådhs at åndes
ligh instaffa / så at det talet (hwar det icke kan ölas) ju
åth minstone blifwer fulle. Och skall han widh denne
Punchte det noga åchta / at ingen tilstadies at bruka Kiö
penskap och Handwårk : Och den sigh medh Kiöpen
skap will nåhra / bruka enåhanda Kiöpenskap och blanda
icke ale tilhopa ; Och den Handwårck will bruka / blifwe
allenast widh enåhanda. V. Och effter här til Dago
een Allmån Bårgare nåbring hafwer warit / sigh medh
Zappande och snappande at nåhra / dår igenom Folket til
låttia och mycken odnygd sigh want hafwe ; Derföre skall
Landzhöffdingen / sampt medh Bårgmestare och Rådhs i
Stå

Städerne winläggia sig det at affskaffa / så at ingen nå
got Tapperij brukar / vthan allenast dee som Kroge och
Taffwerne Rätt hafwa / och skole för den skuldh / rentan
nerligen / så många til Krögare och Taffwerne förordnas /
som man finner Staden och näst omliggande Landet be
höfwa. VI. På det ock så Landet som Staden må blif
wa förskonet medh de många odrågelige Skiusfärder /
så skall Landzhöfdingen först medh högsta flijt hålla
handh öfwer Kongl. May: Skiusfärdz ordning / och
alle dem som bryta der emot / hårdeligen och vthan skonss
måhl straffa / serdeles medh flijt tilsee / at allestädes å
Landet äre förordnade Gåstgiffware / som den Wägfa
rande för Penningar wél förfordra / och sådan medh
hwariehanda Stadz Bärghestare och Råd / förordna i
hwarie Stadh effter des lägenheet / och såsom Landzwä
gen then ther igenom går kräfwet / icke allenast Gåstgifs
ware och Werldzhuus / och tilsee at dee medh Huusrum /
Sånger / Maat och Shl äre nödtärffteligen försörgde /
vthan ock förordna Fohrmån och wisse Bärghare som
Skuga / een part medh Båat til Wattens / een part medh
Häst eller Wagn til Landz / så at den wägfarande för
skåhl och rätt effter Ordningen kan medh sitt Godz och
Wahrur blifwa förfordrat.

X X.

e. Iblandh alle annat / skall Landzhöfdingen och gifwa
ocht vppå / at unge Lättingar tjüdes / hwarken i Städerne
eller å Landet / vthan at alle de som å Landet wele wara /
skole anten wara boofaste Mån och Qwinnor / som sit
tia för Skatt och skuldh / eller ock tiåna androm. Alle
Inhyfes Mån och Qwinnor / som hwarken sitta för
Skatt eller åhre i tjänst / dem skall han genom Håradz
höfdingen och Nämnden låta examinera widh Tinget
och

och ransaka om deres wilkor. Finnes der aff ålder eller
stuldrom swage / och för den skull hafwa sig hoos sine
Barn / Slåht och Wenner / nederlätit til födan in til des
res Döderdagh / då må det och där widh blifwa. Åre de
och så oförmögne aff ålder eller stuldrom / at dee icke för
må medh sine hānder och tjänst nähra sig / och hafwe ey
Barn eller Wenner som them til födan uptaga wele /
Då skall Landzhöfdingen skaffa dem in i näste Hospitas
let / och ingalunda tillstādia dee Siuke / eller Kāringes
stufwerne / som på Kyrkiobackene hålles. Men är
någon så förmögen / at han sig medh sine hānder föda
kan / det ware sigh Man eller Qwinna / den skall anten
taga tjänst / innan den dagh honom eller henne / förelagde
warder / eller föras i Zuchthuset där at arbeta sig til fö
dan. År och någen som hafwer flere Barn / än dem han
kan föda medh sine hānder / då måge dee intagas i Bar
nhuset / där så länge at upfödas / til des de sin födo hoos
godt solet förtiāna kunne.

X X I.

Såsom om Landet sagdt är / så skall och Landzhöf
dingen sij på Stāderne / at ingen ther lijdes / som icke är
anten besitten Bārgare / redeligh Gāst annorstādes
boendes / eller Tienstedrāng eller Pjiga. Hwarföre och
Åhriligen om Michaēlis och Påsta / ransakning aff Bārg
mestare och Rādih hållas skall öfwer hvars och ens föda
och nähring i Staden. Och ingen Inhysses Man eller
Qwinna ther lijdes / som icke will eller kan sig anten
medh Kiöpenkap / Handwārcel eller Tjänst nähra / vthan
procederes medh dem lifka som i den förre Artikel sagdt
är om Lättingar å Landet. Thet samma ware och sagdt
om Barn i Stāderne / som anten inge Förāldrar hafwe /
eller aff Förāldrarne icke södas kunne.

E

In

X XII.

Inhet Tyggenij skall Landzhöfdingen tillstãdia å Landet eller i Stãderne / annorlunda ån Spetals Ordnungen tillåter / där någre andre gåå omkring och blifwa betrådde / som sig til födan arbethe kunne / dem skall han fluxt til Tuchthuuset föra låta och där in hafwa.

X XIII.

På Tuchthuus och Barnahuus icke mindre ån på Hospitaller, skall han hafwa een flög vpsyn / at dee effter Ordnungen hålles widh mathe / och deres Råntor och Inkompster wål föreståås / så at deres Capital och Råntor icke måge förminskas / vthan meere förökas och föråmeras / och at Föreståndarne så i arbethe som lärdom vndererrätta Barnen och föhra dem til tucht och åhra.

X XIV.

Den sidste / som Landzhöfdingen hafwer måst at göra medh / åre Chronones Rånthor och Regalia filci ther i Låhnen / hwilken Punct han skall sig så mycket högre låta vara befallat / såsom den år / fundamentee och grundwahlen / hwar vppå allt dedh öffrige består / och vthan hwilken hwarcken Rijtzens eller Provinciernes defension præsteras kan / mycket mindre des nödige i den Andelige eller Werldzlige Staten, Justicie eller Landz Kegeringen tjänande Embetsmån vnderhållas kunne. Och begripes vnder denne Punct i gemeen / at Chronones Godz / Landh / Låhn / Jord / Gårdar / Ågor / Råntor / Tullar / Strömmar / Bårgzbruuk / Skogar / Inkompster / Ordinarie och Extraordinarie och alle andre Regalia filci som i hans Vnderhafwande Provincie finnes / grant hafwes i acht / bewares oförkårtade / kråffwies vchi rättan tids in / och leffreres effter förordningen: At intet bårtråffwies eller genom försummelse
aff

affhändt warder/ aff Nabor eller illwillande Underkä-
tere/ vthan at alle ordentligen förswares; Och där medh
något intrång fortfahres/ at sådant i tijdh blifwer skrif-
wit och kungiorer til Hofwa. Huruledes nu alle sådant
richtigest tilgää skall/ at ber^{te} Råntor rätt upbåres/ föres-
stås/ vthgiffwes och reda före görs/ Säsom ock huru Lan-
det meer vptages/ bearbetes/ brukas och förbättras sko-
le/ så at Rånten och Inkompsenne högt kan bringas:
Mådan sådant alle faller här för långt at best^{is}wa/ så
skall Landzhöffdingen medh Hennes Kongl. May:^s
Cammer Collegio flitigt och iöfeligen där öfwer cor-
respondera.

XXV.

Och på det Landzhöffdingen icke må sigb sielff tur-
bera i sine Acter, och aff glömsko som vnderstundom wäl
skee kan/ förändra Resolutionerne, säsom ock på det
alle richtigt och ordentligen i Landet må tilgää/ och så al-
tijdh finnas fast och full rättelse/ så wäl i Hofwet som i
sielfwer Landzåndan/ på alle det som förelöper och görs/
anten i Domar/ Rättegångs saker/ Krigzwäsendet/
Landz Regeringen eller Landzens Råntor. Derföre
will Hennes Kongl. May:^t/ at Landzhöffdingen/ skall
hafwa sigb til hielp/ först/ een Handskrifware/ hwilkens
åmbete skall vara/ at adlistera Landzhöffdingen i alle
hans Embetes saker/ ehwad Namn the hafwa/ så ock
altijdh vara tilstådes och föllia Landzhöffdingen när han
reeser vth på Landet eller i Städerna något på Chrono-
nes wågnar at beställa. Sådän een Landskrifware/ som
skall hålla Boken richtigh och klar på alle Landzens In-
kompsst/ Vpbörder och Vthgiffter/ vptaga och regittra
alle rättelser och adviler aff Fougder och Vpbörderz
wån/ så ock författa alla de rättelser/ som til Kongl.
E ij May:^s

May:s Räkne Cammar / effter den medgifne Memorialen i Räkne saker / bör aff Landzhöfdingen vpsändas / effter den forme och sätte / som aff Räkne Cammaren författat och vthzifwen är. Desse både skole författa och concipera alla de Breff / Befalningar och Zedlar / så ock alle Contracter, budh och förbudh / som Landzhöfdingen på sitt kall och ämbetes wagnar låter vthgå / så ock hålla öfwer alle richtigh besteedh / rättelse och Registratur, hafwe ock så Landzens Cangelij vnder sine händers / alle Acter och Breff ordentligen disponera, wäl förwähra / och allt när dee där ifrån stillies / åter ifrån sig leffrera.

X X V I.

Nu at sådant desto bequämbligare må kunna skee; Då will Hennes Kongl. May:s at Landzhöfdingen skall hafwa sitt ordinarie Residentz vthi Linköping / och skall han där skaffa sig ett wist bequämbligitt rum / medh Tre Camrar / särdeles / at en aff de Camrar måtte wara hwalffder och medh Järndörar och Fönster emot Eldh förwarade: Den ene hwalffde Cammaren skall wara innerst och deputeres til Acternes förwaring. Den Andre Cammaren / skall kallas Landzens Cangelij / vthi hwilken Skrifwerne skole sitta och hafwa sitt Bordh / så ock ställa och registrera hwadh Acter som förkomma / och den må Landzhöfdingen någorlunda til hedren stoffera och beklåda. Den Tridie / skall wara något större och såsom ett Förmak. Och skall i den sidste eller Förmaket / alle Sollicitanternas comparera, medh deres Klagemähl eller Ansökiande / och när någon Wärg Rätt hållas skall / då skall det skee i detta Maket.

X X V I I.

När Landzhöfdingen är där tilstädes / då skall han
hwar

hwar Söndne Dagh när Kläckan är Ditto för Middagen ordinarié komma vp i Canslijet / hafwandes medh sig Skrifwaren tilstådes / och där hwar effter annan / en och en / såsom han hinnet at affärda dem / kalla in för sig de som anten något hafwe at klaga eller sollicitera, och där de hafwe ställe sitt klagan eller fordran skriffte- ligh (där til de hålft hållas skole) den offentligh aff Handskrifwaren låta upläses / eller henne stelff läsa; Så dan skall Handskrifwaren / skrifwa där vthan vppå præ- tentatumet, läggiandes dem bägges i een Boof / och strax korteligen och Extractuvis inskrifwa i sin Dages boof / Summan aff Supplicatzet, eller där det icke är skriffteeligh författat / då stelfwe Mundelige klagan eller fordran. Där vppå skall Landzhöfdingen gifwa den klagande eller fordrande Swar / anten hans begeran då bejaktes eller förwägres eller han stutes til Rätten och någon wif Dommare / eller ock elliest tages i wijdare betänckande / och sätttes honom een wif Dagh när han skall fåå beskedh. Och samma resolution, som där då gifwes / skall i Dagbooken strax medh såå ordh inskrif- was. Skall någon ock här vppå gifwas någon Zedel / eller Bress / och Sollicitanternes myckenheet icke til- låter Handskrifwaren den strax at göra / då komme Da- gen effter igen på samma ställe / och sinne då Zedlen aff Landzhöfdingen vnderskrifwen.

XXVIII.

När een är affärdat / då kallas den andre in / och effter honom den tridie / fierde och fempte / in til des de alle hafwe fåde sin beskedh / til des at Kläckan står El- loswe / äre de flere / än som där til kunne affärdas / då stäl- le dem / anten effter Middagen på samma ställe / när Kläckan är Tw / eller ock Dagen effter om Ditto står /

E iij

såsom

såsom sakerne och tiffden tillåter / och såhre således medh
den ene fore / som den andre / til des alle hafwe fått aff-
skedd. Och skall såsom sagdt är / allt det som klages
och fordres / så ock hwadh der yppå resolveras aff Hand-
skrifwaren antecknas / dock rätt förstående / dee saker
som Råntorne eller Råttegånger angå / eller äre aff im-
portant och consequens, elliest i andre ringe saker som
emillan Vnderfåterne falla / och äre oändelige / dem be-
höfwer han icke alle at anteckna / vthan kunne så här effter
som här til Mundeligh slitas.

X X I X.

Det skall Landzhöfdingen synnerligen observera,
at ändock han wäl må medh hwem han will höra och tala
medh Vnderfåterne ; Men til at rätt yftaga deres klag-
gemähl och där på swara / som äre aff importans och
wärde at antecknas / skall han alle stamma i Canslijet/
när han är där i Ljnköping / eller ock när om kring på Lan-
det / och så mycket han kan ju wara foleket at komma
dijt och där taga affskedd på sin klage mähl / är han ock
långt vthe på Landet stadder / då fast han icke kan achta
stället / så skall han dock lickwäl det alltid observera, at
han i audiencerne och resolutionerne, så ock deres an-
tecknelse håller den tenor, som sagdt är.

X X X.

Handskrifwaren skall för den skuldh hålla ett rich-
tigt Diarium eller Dagebook på allt det som kommer
för Landzhöfdingen / eller aff honom görs på hans Em-
betes wägnar. Och skall det så wara formerat, at
det tecknas medh Åhr / Månader och Dagar / och hwadh
som Dageligh inkommer / det ware sigh Breeff / Skrif-
welfer / importante Supplicatzer, Mundelige klage
mähl / fordringar / eller hwadh det hålft är aff någon

consequentia; Det skall alt antecknas på det ena Bladet / och där ifrån medh folio refereras in på sitt Registratur; På det andre Bladet tvärt öfver / skall inskrifwas kårt Extract aff alle dee Breff och Zedlar som den Dagen förstickes / så ock på alle de importante affskeder som Landzhöfdingen den Dagen gifwes på närghanda / och refereres i lijka måtto medh folio in på sitt Registratur, och Dagen effter drages Linie tvärt öfver både Bladen för den Dagen / ale effter form och sätt / som vthur Kongl. May:z Canselij warder præterat.

XXXI.

Ett särdeles Diarium, skall Landskrifwaren eller Bookhållaren hålla öfver all Landzens Råntor och Inkompter / och där införa alle de rättelser som han får där om aff Fougderne / Arrendatorer, Tullenärer och andre Upbördzmän / dem alle / såsom om det förre Diario sagdt är / ordentligen införa / och sigh särdeles vthi desse saker rätta / effter den Memorial, så ock effter den form och sätt / som vthur Cammaren är vthgifven.

XXXII.

Vthi alle sine Breff och Skriffter som til Hofwet gå / skall Landzhöfdingen och å hans wågnar Skrifwaren stiftigt tage i acht / at deres Contenta angå / anten Consultorial eller Rättegångs saker eller Krigswäsendet och Arelije, och hwadh där aff dependerer, eller Siöfolcket och Skepsflätten / eller Landz Regeringen / Adelens och Städernes Privilegier, Trättor och Controversier medh fremmande / eller Landzens Råntor / Bårgsbruul / Byggningar; Och skall han för den skuldh icke blanda dee saker i ett Breff / vthan ju så laga / at dee som om flere åhrender tillijka behöfves / at skrifwa
Kongl.

Kongl. May:z: til / at han då stillier åhrenden åh medh
åhstillige Bress / ju skall han så laga / at ingen privat
åhrender blandas in medh publicis och Allmänne saker.
Och skall vthan skrifften altidh vthi alle de Bress som
skrifwes til Hofwet om Chronones saker / dirigeras til
Hennes Kongl. May:z: / anten Hennes Kongl. May:z: /
år här tilstådes eller icke. Dock skall detta dår hoos
observeras, at alle de Bress som angå / Rättegånger /
Domar / deres execution, blifwer vthan vppå vnder
vthan skrifften noterade medh desse ordh / at leffreras i
hoffRätten. De Bress som angå Krigzwäsendet / Krigz
folcks / Ryttare och Knechtens Munstring / Vthskriff
ning / Vpsfordring / samt Artillerie, Stycken / am
munition, noteres medh desse orden / at leffreras i
Krigz Rätten. The som Skeps Flåtten och Siösol
cket angå / no:eres således / at leffreras i Ammiralite
tet. Andre Bress som innehålla om gemeene tilståndet
i Landet / Landzens och Städernes Regering / Privile
gier, Stadgar / Ordoningar / Trättor medh Nabor och
Grannar / och hwadh meera sådane år / det skall noteras
medh desse ordh at leffreras i Canselijet. I lifka måts
to / skole alle Bress / lydandes om Chronones Rånchor /
Inkompster / Vthgiffter / Rättigheeter / Jordh och Rån
chor och annat sligt / förtecknas medh desse ordh / at leff
reras i Räckninge Cammaren. Åre någre Bress som
någoe hemligt i sig hålla / det icke någon annan vthan
Kongl: May:z: sielff bör wetta / så skall det i särdeles
Bress införas och noteras vthan på medh desse ordh / at
leffreras Kongl. May:z: sielff eller Regeringen tilhanda.

XXXIII.

Posten som Bresswen framföra / skall således wata
informerat, at han leffrerer alle til den Allmänne Posten
mest

mestaren här i Stockholm / hwilken skall wara förplich-
tat strax på tïjman / at leffrera hwart Bress til sin ort.
Och skole alle Bress som vthstickes åter igen honom
Postmestaren tilställas / och aff honom vthdelas och Pos-
terne öfwerantwardas.

X X X I V.

Är Hennes Kongl. May:tt tilstådes / då præsentere-
res Hennes May:tt / är Hennes May:tt icke tilstådes /
då brytes de hwart Bress vpp aff sitt Collegio, eller dem
som där aff tilstådes äro / och dirigere hwar wäsendet i
Hennes May:ts fränwäbru / så wide han kan på Embes-
tes wägnar eller aff special befallning är fullmechtigat.
Men hwadh för Bress / som äre noterade medh dess-
ordh / at leffreras Hennes May:tt stelff tilhanda / brytes
aff ingen vpp i Kongl: May:ts fränwäbru / vthan sänd-
des Hennes May:tt eller Regeringen til / medh mindre
någon där vppå särdeles Commission vndfånget hade.

X X X V.

Effter desse serhanda slags Bressz art och egenkap /
skole registraturen formeras, så at alle Bress / sup-
plicatzer, Klagemähl / Befallningar / Resolutioner,
Domar / Executioner, och i een Summa, alle hwadh
Rättegång och Rättegångs Processer angår / det skall
föras i sitt Registratur för sig och åtskilles i Tw / Ett
som innehåller / alle hwadh som ländet til Landzhöffding-
gen / och swarer thet förste Bladet i Diario. Det And-
ra / som innehåller / alle hwadh som går ifrån Landz-
höffdingen / och aff honom resolveres och befallles skriff-
teligen / och swarar det Andra Bladet i Diario. På
samma sätt / skole ock de öfrige Sam Registraturen hål-
las och fördelas / så at intet blandas i hoop medh hwart
annat / och at een godh richtigheet i allt hållas måtte.

D

Sår

XXXVI.

Således skole Registraturen göras / at alle de
Breff / skriftelige befallningar / Supplicatzer som in-
komma / blifwa ordenteligh noterade medh Dag / när
de leffreras / hans Namn som leffrerer / och kärteligen
vthan på antecknat des contents, noterat medh sin
numero, och sådan ordentligen Månat effter Månat /
Dag effter Dag / lägges tilhopa / och häfftes Månat-
ligen tillsammans. Alle det som vthgår som skrifteligh
befalles / skall på samma Dag det skeer i det Andra Re-
gistraturet inskrifwas / noterat medh sitt folio, där det
är til at finna.

XXXVII.

Så skall ock Landzskrifwaren Åhrligen hafwa ett
Inventarium eller A B C Boof / diehan Dageligen
deres Namn / som någre saker hafwe at andraga inno-
terar medh folio, hwarest deres klagan och swar där på
in Diario, så ock Registraturen äre til at finna.

XXXVIII.

Och skall Landzhöfdingen hwar Weku om Lögers-
dagen öfwersee Landzskrifwarens Diarium och Regi-
stratur, til at hålla honom widh desto flitigare arbehte /
och där något försummes eller orätt är in-tecknat / det då
mådan minnet är friskt at botha och förbättra.

XXXIX.

Du ligger icke allenast mache vppå / at sådant idle-
ligh må skee och alle medh flite blifwa annoterat, vthan
at ock det som görs och skrifwes / må sådan til ewigh rät-
telse blifwa förwarat / och så ordenteligen disponerat,
at det vthan bestwär och drögmåhl / när så behoff görs /
kan finnas igen. Hwarföre skall vthi det innerste Hwalf
wcc.

vet göras sex Skåp / och de ächskillias medh färd Teser in
och Lådor. Bthi det förste Skåpet / skole förwaras alle
Kyrckesaker / som är Kyrckio / Skolestuga / och Hospital
ordningar / deres Privilegier, Städgar / Instructio
ner, Consistorial Domar och executioner, sampt alle
hwadh den Undelige Seaten i den Provinciën angår.
I det andre Skåpet / skole deponeras alle Rättegånas
Acter, Råhremåhls saker / Domböcker / så vthur Hå
radh / som Lagmans Tingen och Rådstufworne / medh
alle hwadh Justicien och des execution widkommer.
I det tridie Skåpet / skall inläggias alle Krigzhandlin
gar / Bthskriffningz Längder och Munster Kullor på
alle Krigzfolcket til Håst och Foot / i Felde och Fästnin
gar i den Landzåndan / öfwer des Mantall / Wapn och
Wårior öfwer Artollerie, Ammunition, Prowiant
och Stocken på Fästningarne / öfwer alle Skanser och
Byggningar til Kriget / så alle Bress och Befallningar
som vthgå och infomma om milicien i Landzåndan.
I det fierde Skåpet / alle Båsmans Längder och hwadh
Amiralitetet och Flåttan widkommer. I det fempte
Skåpet / skole förwaras alle Landzhöffdingens / Full
mächter, Instructioer, Memorialer, alle Rikszens bes
lut / Mandater och Ordinantzier; Alle Adelens /
Landz och Städers Privilegia och Städgar / sampt
alle Embetes och Handels Ordinantzier: Så ock alle
des Bress / Acter och Handlingar / som Stadz och
Landz Regeringen angår / så wål som Tråttor och Cor
respondence medh Nabor och Fremmande. Bthi
det stette och yterste Skåpet / skole förwaras alle Räck
ningar / Jordeböcker / Register / Längder / Bress och
M. lilver, Quittenszer / Bedlar / Contracter som Råns
torne tilkomma.

XI.

Hvarihera aff desse sex Skåpen / Skall ächer delas i
 ätthillige Läder / och hvarihanda skrifter ätthillies och
 föres til sin Låda / noterat medheen wiß Titol. Säsom
 i det förste Skåpet. I. Lädar / Kyrektioner Saal / Ords-
 ningar / Byggningar och alt tilståndh. II. Präster-
 skapsens / Jura, Privilegia, Immunioner, och Fri-
 heeter. III. Consistorial Saker, IV. Skolestugus
 Ordningar / Byggningar / Privilegier. V. Hospitals-
 Ordningar och hwadh där tilhörer. Det andra Skå-
pet. I. Lädan / Gamble och Nye Lagböcker / Recesser,
 Rättegångs processer och Ordinantzier. II. Allmo-
 gens Kährmähl och Supplicatzer. III. Häradsdoms-
 böcker. IV. Lagmans Domböcker. V. Rådstugudom-
 mar och Böcker. VI. Bärger Rådsgomar och Acter.
 VII. Resolutioner och Executioner öfwer Hals-
 Saker. VIII. Saaköres brätt. IX. Protocoller.
 X. Registratur. Det tridie Skåpet. I. Lädan / Mans-
 tals och Beshkrifnings Längder å Allmoze. II. Muns-
 strings Kullor öfwer Knechterna. III. Munster Kul-
 lor på Rytterne. IV. Rättelse öfwer Knechternes Bn-
 derhåldh / Hemman och Tildeelning. V. Rättelse öfwer
 Ryttere Hemman och Bppehälle. VI. Knechte Pass
 och Registratur der vppå. VII. Landz Öfwerster-
 nes och Officerernes Fullmacher / Instructioner.
 VII. Slåghöfswismännens Fullmacher / Instructio-
 ner och Memorialer. IX. Rättelse om Garnisoner-
 ne. Fästningarnes Prowiandtering. X. Stucken och
 ammunition på Fästningarne. XI. Kullar och Längs-
 der på Arkliffsocket. XII. Factorierne. XIII. Udelens
 Rüsttiens Längder. XIV. Krigz Articklarna och Krigz
 Ordinantzier. XV. Diaria och Registraturer.
 Det

Det fjerde Skæpet. I. Lådan / Siøfolckes / des Bets
 Skriffning och Wårffning. II. Siøfolckes Munster
 Kullor. III. Mantals Lengderne i Stæderne til Bets
 Skriffning tiænlig. IV. Siøfolckes Underhåld. V.
 Skæpsbyzgingar / Wårckeførsel. VI. Registraturer
 och Diaria. Fempte Skæpet. I. Lådan / Landz
 höffdingens och fleres Fullmæchter / Instructioner och
 Memorialer. II. Ridderstæprens Privilegia och
 Donationer. III. Stædernes Privilegia, Jura och
 Rættigheete. IV. Landz Ordningar och Stadgar.
 V. Wærelsbreff och Correspondence medh Grannar
 och Naboer. VI. Controversier och Træctor medh
 Grannar och Naboer och deres tilhørende rættelser.
 VII. Kongl. Mayrs Budh och Befallningar til Allmø
 gen. Det sidste Skæpet. I. Lådan / Memorialer, In
 structioner och Fullmæchter Råntorne angående.
 II. Jordebøcker / Længder och Forslagh på Råntorne.
 III. Jordebreff / Acta och Testimonia. IV. Con
 tracter, Arrenden. V. Rånteboken medh sine Acter.
 VI. Befallningar. VII. Betsgiffe och Quitangier.
 VIII. Fougdernes Bress och Rættelse. IX. Stædebål
 larens Missiver och Rættelser til Cammaren. X. Booz
hållarens aduiser til Cammaren. XI. Kongl. Mayrs
 eller CammerRåd; Resolutioner. XII. Bergbruck.
 XIII. Fiskerij. XIV. Skogar och Jachter. XV. Dia
 ria och Registraturer.

XLI.

Således såsom sagdt år / skole Skæpen och Lådorne
 göras och noteras, och sådan at alle dee rættelser Landz
 höffdingen kan fåå tillsammans hiit inläggias och depo
 nerat, och hwadh som här effter förefaller och honom för
 rekommer / inthet försumma / at låta genom Skrifswaren
 Depo-

deponera och förwara i förbe:te hwalff. Landzhöffdingen skall hafwa där Inspection öfwer / och Handstrifwaren skall hafwa där Nyckelen til / och såsom han skall sigb det altijdh til inventera låta / så skall han det ock altijdh ifrån sigb inventera och göra där reda före / at inthet förekommer / mycket mindre medh otroheet förnyckes.

XLII

Och på det hwar och een i Landet / desto bättre må göra sin pliche / då skall Landzhöffdingen altijdh och stådes wara hemma i Provincien, och sielff hafwa ahte och vpsyn der medh / icke fördrifandes sigb at förlåta sin tjänst och förfoga sigb vthur sitt Landzhöffdinge dömmes / anten heem eller annorstådes / at blifwa vthi öfwer tree Westur / så frampt han icke will swara til all den skada / som honom Lagligen kan bewijsas / at Konungen och Chrosnan där aff i Landh / eller andre hög- och Rättigheete tager; Men behöfwer han ändeligen at reesa sådan / då gifwe det Hennes May:te tillkänna och förwanta des tilståndh/widh straff som i Regeringsformen förmåles.

XLIII

Hwart Åhr til helge Tre Konunge dagh / skall Landzhöffdingen sielff Persohnligen ställa sigb in til Stockholm / at där göra reda för sin administration för Hennes May:te / om han kommer des medh / eller för hwart Collegio, effter som saken är til / den han vnder händerne haffte hafwer. Och skall honom ingen ting för samme Persohnligt inställande vhrsächta / medh mindre han å Gothe Säng ligger / eller i annor Rättizens tjänst / eller medh Konungens Bress frifallat är / då han likwiß reda och Råkenstap göra skall / genom Landstrifwaren eller Boothällaren / eller någon annan Fullmechtig å sagdan Dagb. Och där än Hennes May:te honom ifrån de

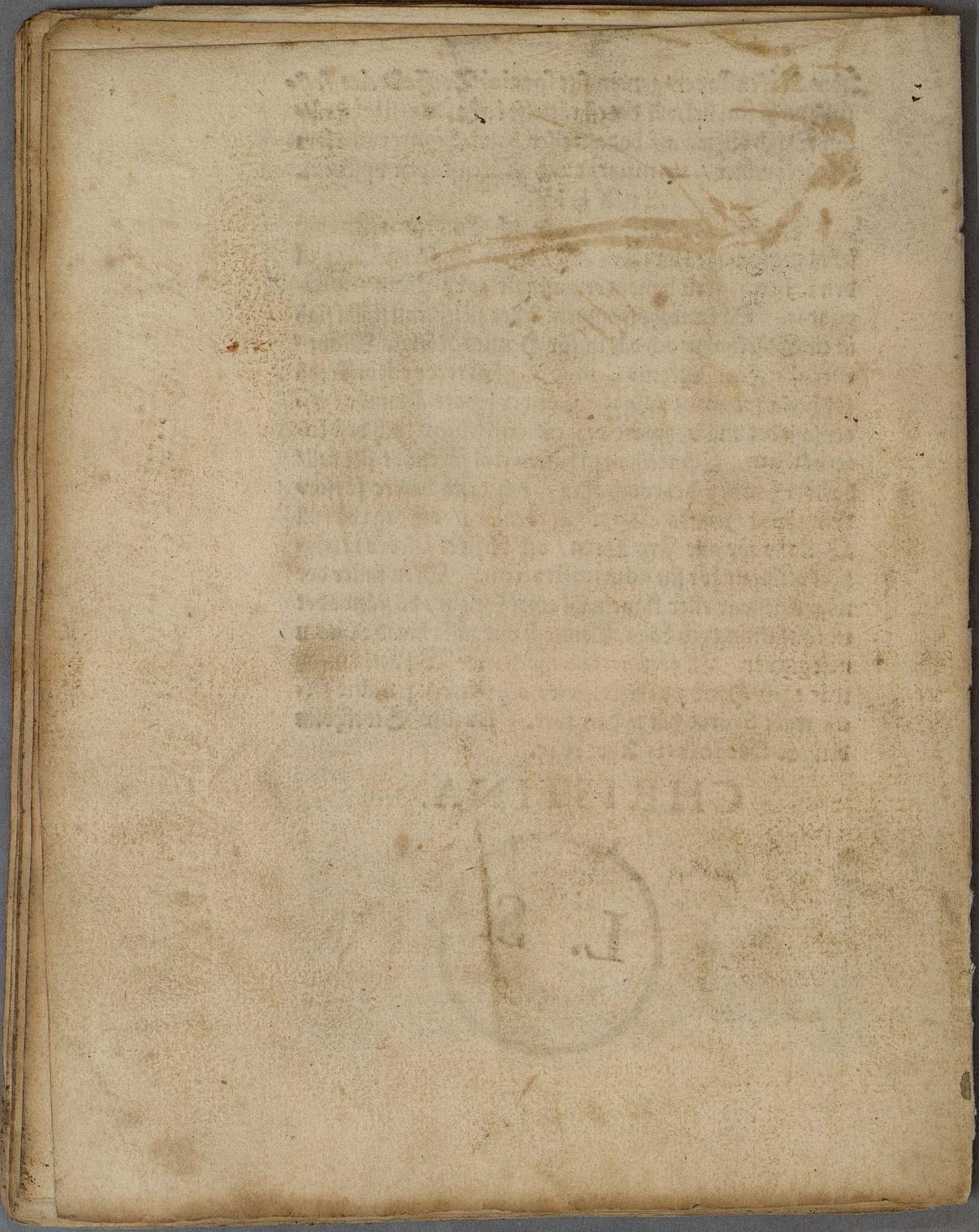
Ährs Kärenskaper/ genom sice special Breff alldeles frif-
fallade/ så skal lickwäl det til rättelse i alle Consilier årats
tan Dag blifwa aff honom eller hans deputerade som
det bekommer/ inliuuerat och Kärenskapen vpstutin.

XLIV.

Doel skall detta hans arbete och Embete ordinariē
icke längre wahra än i Try Åhr/ effter hwilkes förläpp til
den 1. Junij. skall honom een annan godh Man substi-
tueras. Då Landzhöffdingen åter sielff skall ställa sig
in til Stäckholm/ och där in för Hennes Kongl. May:^{te}
eller alle Fem Riffzens Collegia, göra reede och besteedh
för heela sin administration öfwer hwart åhrande/ eff-
ter som det angår hwart och ett consilium och des In-
struction. Finnes han tå hafwa wäl förestäde sice fall/
hafwer han des heder och åhra / och desto bättre förfor-
bringhoos Hennes May:^{te} at förmoda/ och taga då full
Quitans för alle Try Åhren/ och blifwer således i ewig-
heet otilltaet för sin administration. Men faller der
någon beswär eller klagemähl emot honom / då stände det
til ransakning och Laga Dom/ och vndgälla hwad Kären-
medgifwer. Til ytermæra wisso/ hafwe Wij detta medh
wår egen Hand vnderskrifwit / och witterligen lätit set-
tia wårt Secret här nedan före. Datum Stockholm
den 10. Decembris Åhr 1645.

CHRISTINA.

L. B.

www.books2ebooks.eu